

Votaziun federala dals 6 da zercladur 1993

Explicaziuns dal cussegl federal

Da tge sa tracti?

Iniziativa davart las plazzas d'armas

L'iniziativa dal pievel «40 plazzas d'armas bastan – protecziun da l'ambient er tar il militar» pretenda, che stabiliments per l'instrucziun militar na dastgan ni vegnir construids da nov ni engrondids per l'avegnir. 40 plazzas d'armas bastan vairamain. Cussegl federal e parlament refusan dentant l'iniziativa perquai che quella impedescha la realisaziun da projects da construcziuns militaras, schliaziuns raschunaivlas e che resguardan ils basegns da la protecziun da l'ambient u augmentan considerablmain ils custs; ella engrevgia plinavant ina modernisaziun da l'instrucziun e metta en dumonda la refurma da l'armada.

Text da la votaziun pag. 4
Explicaziuns pag. 5-9

Iniziativa cunter aviuns da cumbat

L'iniziativa dal pievel «per ina Svizra senza aviuns da cumbat» er scumonda betg be la cumpra da 34 «Hornet F/A-18», mabain er scadina renovaziun da l'aviaziun militar fin l'onn 2000. Il cussegl federal ed il parlament refusan quest'iniziativa. Il remplazzament dals 130 vegls aviuns Hunter è d'emprima prioritad per noss'armada. I fess gist da noss temp malsegir na da responsar d'excluder tras ina disposiziun en la constituziun scadina renovaziun d'in'arma uschè vitala sco l'aviaziun militar.

Text da la votaziun pag. 10
Explicaziuns pag. 11-15

Per il temp dad oz, cun ina situaziun internaziunala malsegira, dovra la Svizra in «paraplievgia d'aria» segir per proteger sia populaziun. Sche pussaivel in senza rusnas u foras.

Duas iniziativas che viseschan il medem object

Las duas iniziativas ch'èn l'object da la votaziun dals 6 da zercladur vulan dapli che mo impedir la construcziun da la caserna a Neuchlen-Anschwilen u la cumpra da 34 novs aviuns da cumbat. Apparentamain vulan questas duas iniziativas be impedir posteriusmain quests dus projects approvads dal parlament – facticamain van ellas bler pli lunsch:

– L'iniziativa davart las plazzas d'armas vul far nunpussaivla la construcziun nova e l'ingrondiment da plazzas d'armas existentas. Ella **impedescha er la modernisaziun** dals stabiliments d'instrucziun.

– L'iniziativa da la «Gruppa per ina Svizra senz'armada» **scumonda scadin remplazzament** da noss vegls aviuns militars fin a la fin dal tschientaner.

Omaduas iniziativas han pia bler pli grondas consequenzas che quai ch'i para a prima vista. Ellas avessan consequenzas per la segirezza da noss pajais che na fissan betg da responsar. Ellas engrevgiassan ina instrucziun moderna e fasschessan nunpussaivla ina defensiun efficazia dal spazi d'aria.

La decadenza dal bloc da l'ost ha avert novas perspectivas da pasch. Ma las ristgas n'èn tuttavia betg anc svanidas. Ils eveniments dals davos onns n'èran betg calculabels. Sch'il 1989 è stà l'onn da grondas speranzas da pasch, regia oz la dischillusiun. La situaziun resta instabila, i dat dapertut sin il mund ten-

siuns e conflicts cun armas. Nus vulain be pensar a la guerra en l'anteriura Jugoslavia, als numerus conflicts nazionals en l'anteriura Uniun sovietica ed als immens potenzials d'armas ch'existan anc adina en quests pajais.

In'armada moderna resta perquai necessaria. L'armada duai er per l'avegnir pudair defender il pajais, ma er gidar en cas da catastofas e contribuir a garantir la pasch. Cun la refurma da 1995 d'avegnì l'armada pli pitschna e pli flexibla. L'effectiv da la truppa vegn reduci da 600 000 sin 400 000 umens. Er las expensas dal DFM è vegnidas reducidas grondamain: lur cumpart vi dal budget federal s'è reducida tranter 1960 e 1993 da 32 sin 12 pertschient. Ma l'armada sto disponer gist en la situaziun malsegira dad oz d'in bun armament e d'ina buna instrucziun. In «paus da ponderaziun» fin l'onn 2000 fiss malraschunaivel e privlus.

Cun acceptar las duas iniziativas periclitassan nus noss sistem da defensiun. Quai na fiss betg da responsar. Per quest motiv dian cussegl federal e parlament in cler NA tant a l'ina sco a l'autra.

Emprim Project:

Iniziativa dal pievel «40 plazzas d’armas bastan – protecziun da l’ambient er tar il militar»

Text da la votaziun

Conclus federal davart l’iniziativa dal pievel «40 plazzas d’armas bastan – protecziun da l’ambient er tar il militar»

dals 28 d’avust 1992

Art. 1

¹ L’iniziativa dal pievel dals 14 da december 1990 «40 plazzas d’armas bastan – protecziun da l’ambient er tar il militar» vegn suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L’iniziativa sa cloma:

I

La constituziun federala vegn cumplettada sco suonda:

Art. 22 al. 3 e 4

³ Plazzas militaras d’exercizi, da tir, d’armas e d’aviatica na dastgan ni vegnir construidas da nov ni engrondidas.

⁴ Stabiliments militaras èn eguals als civils. La construcziun ed il manaschi sa drizzan tenor la legislaziun federala e chantunala davart la protecziun da l’ambient, davart la planisaziun dal territori e la polizia da construcziun.

II

Las disposiziuns transitorias da la constituziun federala vegnan cumplettadas sco suonda:

Art. 20

¹ L’artigel 22 alineas 3 e 4 va en vigur cun l’acceptaziun dal pievel e dals chantuns.

² Uschenavant che la piazza d’armas Herisau-Gossau en l’intschess Neuchlen-Anschwilen vegn amplifitgada suenter il 1. d’avrigl 1990, èsi da restabilir il stadi anteriur.

Art. 2

L’assemblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l’iniziativa.

Il puncts principals

L'armada dovra l'instrucziun militar

Il schuldads ston vegnir instruids e trenads. Quai è ina premissa indispensabla per mintg'armada. La Svizra dispona oz da 40 plazzas d'armas per quest intent. Quai basta sufficientamain. I na dovra betg dapli plazzas d'armas gia perquai che l'armada vegn reducida da 600 000 sin 400 000 umens.

Il stabiliments d'instrucziun ston satisfar al basegn dal temp

Il centers d'instrucziun avant maun ston esser adattads als novs basegns. Quai è er d'impurtanza per vulair realisar la refurma «Armada 95». La reducziun da l'effectiv da la truppa munta novas provocaziuns e novs pensums multifars per ils schuldads. Quai cundiziunescha centers d'instrucziun indrizzads professiunalmain (simulaturs e.u.v.). Noss schuldads han il dretg da stabiliments d'instrucziun confurms al temp e da chantunaments en urden. L'iniziativa impediss dentant ina modernisaziun adequatta.

Tge vul l'iniziativa?

L'iniziativa dal pievel «40 plazzas d'armas bastan – protecziun da l'ambient er

tar il militar» è vegnida inoltrada il 1990 cun 117 989 suttascripziuns valaivlas. Il motiv latiers è stada l'intenziun da construir ina caserna a Neuchlen-Anschwilen. Quella duai remplazzar la caserna a son Gagl che ha stui far plaz al svilup da la citad ed a l'autostrada. Ma l'iniziativa vul anc bler dapli: Plazzas d'armas na duain ni vegnir remplazzadas ni engronidas. Ella pretenda ultra da quai l'instituziun da novas proceduras chantunales e communalas per construcziuns militaras.

Ponderaziuns dal cussegl federal e dal parlament

Cussegl federal e parlament refusan l'iniziativa. 40 plazzas d'armas bastan vairamain; quest dumber duai tuttavia vegnir francà en la nova lescha militar. Ma l'iniziativa impedescha modernisaziuns convegnentas. Ell'engrevgia la realisaziun da las finamiras da l'instrucziun e la vita dals schuldads durant il temp d'instrucziun. Ultra da quai periclitescha ella ina repartiziun equilibrada dals projects da construcziuns militaras sin las diversas regiuns dal pajais. Quai n'è betg necessari, tant pli che la lescha davart la protecziun da l'ambient vala gia oz er per l'armada.

Arguments dal comité d'iniziativa

Ils iniziants motiveschan lur iniziativa dal pievel sco suonda:

«Cun 40 plazzas d'armas, 70 plazzas permanentas da tir e d'exercizi e passa 400 autras plazzas che servan a quest intent dovra l'armada oz radund 6 pertschient dal territori svizzer. Las grevezas per ils umans e per l'ambient han cuntanschi ils cunfins dal supportabel. Ina armada che vegn reducida duai er limitar ses effects negativs che resultan da l'utilisaziun dal terren e da la destrucziun da l'ambient.

Naginas novas construcziuns da plazzas d'armas e da tir

Ulteriuras novas construcziuns u amplificaziuns da plazzas d'armas en las regiuns da muntogna chaschunassan perditas da terren e donns per la natira e per il turissem. Quai cumprovan ils exempels da Wendenalp BE, Kaisereggalp FR, Breil/Brigels GR, Mont-Tendre VD u Dübendorf ZH. Per in'armada reducida bastan las plazzas d'instrucziun da fin uss. Ina modernisaziun da l'instrucziun che resguarda l'ambient (ina megtra planisaziun dal diever da las plazzas, ina sminuziun dals exercizis da tir cun agid da simulaturs) è senz'auter pussaivel cun adattar ils stabiliments existents.

Cogestiu tar projects militars, stritgada da privilegis da l'armada

Las disposiziuns spezialas en favur da l'armada ch'existan pertutgant la protecziun da l'ambient e da la cuntrada n'en betg giustifitgadas per l'avegnir. Las disposiziuns valaivlas per construcziuns civilas duain er valair per construcziuns militaras. Er concernent l'execuziun dal dretg vertent (per ex. pertutgant la protecziun da las palids, canera d'aviuns militars e da tir) po l'armada desister da regulaziuns spezialas. La populaziun da las regiuns pertutgadas, las vischnancas, ils chantuns e las federaziuns duaian obtegnair concernent projects militars in dretg da cogestiu; fin oz n'è quai per la gronda part betg stà il cas. Il mantegniment dal secret militar po vegnir limità sin ils secturs essenzials.

Il comité d'iniziativa beneventa ch'il sboz da la nova lescha militar pren en consideraziun ina part dals postulats da l'iniziativa dal pievel. Questa nova lescha n'è però betg ina vaira alternativa.

Mantegniment da la cuntrada da Neuchlen-Anschwilen

Per la piazza d'armas d'infantaria planisada en questa regiun n'è mai vegnida cumprovada ina necessitad. Quest project na po betg vegnir considerà per in remplazzament da la caserna disfatga a Son Gagl avant diesch onns. Il DFM pretenda d'obtegnair a Neuchlen-Anschwilen ina surfatscha considerablmain pli gronda che l'anteriura a Son Gagl. A vista da la reducziun dals effectivs da las truppas n'è questa piazza d'armas betg pli necessaria. La cuntrada originala da morenas da l'aglomeraziun da Son Gagl sto vegnir mantegnida entirament.

L'acceptaziun da l'iniziativa permetta d'explotar noss pajais en ina moda e maniera spargnusa che prenda resguard da noss territori.»

Posiziun dal cussegl federal

In'armada moderna sto dar ina buna instrucziun a ses schuldads. Quai pretenda sforzs particulars spezialmain er da noss'armada da milissa. Stabiliments antiquads ston vegnir renovads concernent lur tecnica e lur construcziun u vegnir dischlocads. L'iniziativa scumonda quai. Ella restrenschesch massivamain l'estrucziun da noss schuldads e chaschunass proceduras giuridicas cumplitgadas e charas. Il cussegl federal refusa quella particularmain per ils motivs suandants:

Il dumber da 40 plazzas d'armas n'è betg contestà

Il titel da l'iniziativa na cuntegna betg propiain ses intent. 40 plazzas d'armas èn vairamain avunda. Suenter che la piazza d'armas da Worblaufen (BE) vegn serrada sco igl è previs, restan en funcziun be anc 39. L'iniziativa sajetta pia cunter chastels en muschna. L'armada resguarda er gia daditg la protecziun da l'ambient. Il departament federal militar ha gia prendì las mesiras necessarias cun relaschar in'ordinaziun rigurusa concernent la protecziun da l'ambient.

Consequenzas rigurusas

L'iniziativa vul blier dapli: Ella vul impedir la construcziun e l'engrondiment da plazzas militaras d'armas, da tir, d'exercizi e plazzas aviaticas militaras. Quai avess consequenzas dischavantiusas. Stabiliments antiquads e che han fatg lur servetsch na pudessan betg pli vegnir remplazzads e tuttas mesiras per modernisar l'armada fissan engrevgiadas, sche na tuttavìa nunpussavlas. Las consequenzas per l'estrucziun da noss schuldads fissan gravantas.

L'iniziativa impedescha barats cunvegents

Sche l'iniziativa vegn acceptada n'èsi betg pli pussaivel da realisar projects cunvegents, perquai che l'iniziativa scumonda ina substituziun ed in barat da terren e stabiliments. Dus exempels:

A Dübendorf duai vegnir construida ina chasa da vegls empè da la veglia caserna d'uffiziers. Percunter obtegna il DFM da la vischnanca l'areal per eriger in center da scolaziun per las truppas aviaticas e da defensiun cunter aviuns. Las autoritads e la populaziun han ina tenuta positiva vers quest project.

A Frauenfeld duaian en connex cun l'engrondiment da la staziun (Viafier 2000) trais giaschoms cunfinants dal DFM vegnir cedids al chantun Turgovia respectivamain a la PTT. Sco cumpensaziun vulesch l'armada da la citad in areal per pudair construir in bajetg per simular il tir d'artiglieria.

Pensums multifars pretendan ina buna instrucziun

Il pensum principal da noss'armada è quel da defender l'indipendenza da noss pajais. Cun la «Refurma '95» ha l'armada d'ademplier ulteriuras incumbensas novas sin ils champs da la promoziun da la pasch e da l'agid en cas da catastrofes. Consequentamain èsi da modernisar er las installaziuns per l' instrucziun.

La caserna a Neuchlen-Anschwilen è necessaria

Sche l'iniziativa vegniss acceptada, na pudess la caserna a Neuchlen-Anschwilen betg vegnir construida a fin. Ils bajetgs erigids suenter il 1. d'avrigl 1990 stuessan schizunt vegnir allontanads. Questa pretensiun impedescha ina schliaziun raziunala e che resguarda l'ambient da questa situaziun inadmissibla. Il 1980 ha la caserna a Son Gagl stuì guntgir al svilup da la citad ed a la construcziun da l'autostrada. La piazza d'armas a Herisau-Gossau n'ha betg pudi vegnir sanada. Ils recruts s'èn oz sfurzads da cuntentar cun provisoris nunacceptabels. A questa situaziun lamentabla èsi da metter ina fin. I na vegn betg construida qua ina nova plazzas d'armas, mabain suletta-main remplazzada quella da Son Gagl.

Il conturn da Neuchlen-Anschwilen na vegn betg betunà senza mesira

L'examinaziun da la cumpatibilitad ecologica ha purtà resultats positivs concernent il project da Neuchlen-Anschwilen. Be 5 pertschient dal territori che stat en discussiun èn previs per construcziuns militaras. 95 pertschient vegnan utilisads per l'agricultura, u i sa tracta da vias d'access, da guaud, da territoris da protecziun da la natira u da zonas nun-productivas. Gnanc raschieni da vulair cuvrir cun betun tut il terren da construcziun.

Plazzas d'armas e protecziun da l'ambient

Quasi tuttas activitads umanas engrevgian l'ambient, l'armada na fa betg in'exceptiun. Las construcziuns militaras e las plazzas d'armas èn per quest motiv er suttamessas a las normas rigurusas davart la protecziun da l'ambient, da la natira, da la cuntrada e da las palids. L'armada ha adina observà questas normas. Sin diversas plazzas d'armas s'han perfin pudi sviluppar biotops cun animals e plantas ch'èn periclitads en auters lieus. Igl è d'avantatg er pertutgant la protecziun da l'ambient d'instruir la truppa sin plazzas d'armas creadas per quest intent ed entaifer limits definids cleràmain empè da far quai utrà. Cun fixar concepts d'utilisaziun èsi pussaivel da segirar durablamain valurs en favur da la natira e da la cuntrada. L'armada

vegn er a sa stentar en l'avegnir da cum-pensar cun tals concepts ils effects nega-tivs da las plazzas d'armas.

Ina repartiziun gista da las grevezzas militarass è periclitada

L'iniziativa vul metter ils stabiliments militars a pèr als civils. Tenor quest princip vegnissan tuts edifizis militars, schizunt «sensibels» sco stabiliments da transmissiun e da commando, betg be suttamess sco fin uss a la rigurusa legislaziun federala, mabain da nov er a las prescripziuns da construcziun dals chantuns e da las vischnancas. Per projects da la confederaziun (vias nazionalas, viafiers) n'era quai betg usità fin uss: talas construcziuns vegnissan uschia retardadas e lur custs augmentads. L'iniziativa chaschunass cumplificaziuns administra-

tivas e charas proceduras ed impediss ina repartiziun gista dals projects da construcziuns militarass sin las singulas regiuns dal pajais.

Ina meglra schliaziun: La nova lescha militar

Ina meglra schliaziun che l'iniziativa offerescha la nova lescha militar ch'il cussegl federal vegn a proponer al parlament: Empè da 26 proceduras chantunalas e nundumbraivlas proceduras communalas prevesa ella ina suletta procedura federala. Quella garantescha a tuttas personas privatas pertutgadas, a tuttas organisaziuns e vischnancas ed a tuts chantuns in dretg da cogestiun. La participaziun dal pievel a la decisiun da projects da construcziuns militarass è uschia garantida.

Per tuts quests motivs recumondan cussegl federal e parlament da dir NA a l'iniziativa dal pievel «40 plazzas d'armas bastan – protecziun da l'ambient er tar il militar».

Pertge metter in NA en l'urna?

I dat blers arguments per in NA a l'iniziativa cunter las plazzas d'armas:

- Per garantir la segirezza dal pajais duvrain nus in'armada bain instruida e trenada.
- Ina buna instrucziun na dovra betg dapli plazzas d'armas che ozendi. Ma ellas ston correspunder al temp.
- Noss schuldads meritan chantunaments adattads ed en urden, e quai er sin la piazza d'armas a Herisau-Gossau.
- Stabiliments moderns ed il trenar cun simulaturs schanegian l'ambient.
- L'instrucziun sin plazzas d'armas distgargia la natira, l'agricultura ed ils territoris da vacanzas.
- La lescha davart la protecziun da l'ambient vala – er senza l'iniziativa – per il militar exactamain sco per tuts auters.

Segund project: Iniziativa dal pievel «per ina Svizra senza aviuns da cumbat»

Text da la votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «per ina Svizra senza aviuns da cumbat»

dals 19 da mars 1993

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel «per ina Svizra senza aviuns da cumbat» vegn declerada per valaivla e suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa sa cloma:

Las disposiziuns transitorias da la constituziun federala vegnan cumplettadas sco suonda:

Disposiziuns transitorias art. 20 (nov)

¹ La confederaziun n'acquista nagins novs aviuns da cumbat fin l'onn 2000.

² Per novs valan aviuns da cumbat, ils quals l'assemblea federala concluda d'acquistar tranter il 1. da zercladur 1992 ed ils 31 da december 1999.

Art. 2

L'assemblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

Il puncts principals

Ristgas per la populaziun e per la truppa

L'armada po be garantir la defensiun da noss pajais, sch'il pievel la metta a disposiziun ils meds finansials per ina instrucziun e per armas modernas. Ina muntada decisiva ha – sco l'experientscha mussa – l'arma aviatica. Ils aviuns militars da la Svizra èn oz dentant antiquads e per part tecnicamain en retard per 30 onns. Els n'avessan naginas schanzas pli da gudagnar in cumbat en l'aria. Quai munta grondas ristgas per la populaziun e per la truppa.

34 Hornets per remplazzar 130 Hunters

En questa situaziun han cussegl federal e parlament decis d'acquistar 34 aviuns americans dal tip Hornet F/A-18. Il cussegl nazional ed il cussegl dals chantuns han approvà questa cumpra cun ina clera maioritad e concedì il credit da 3495 milliuns francs. Ils 34 aviuns duain remplazzar ils 130 Hunters antiquads che dateschan dal 1958.

L'iniziativa da la GSsA

Il 1992 è vegnida inoltrada ina iniziativa dal pievel «per ina Svizra senza novs aviuns da cumbat» cun 181707 sottoscripziuns. Quella è l'ovra da la medema

«Gruppa per ina Svizra senz'armada» (GSsA), che ha provà il 1989 senza success da dismetter l'armada svizra tras in'otra iniziativa. Cun la preschenta iniziativa vul quella gruppa impedir scadina renovaziun da l'arma aviatica fin l'onn 2000. Ella prova pia da cuntanscher sia finamira sin in'otra via.

In «paus da ponderaziun» fiss in autodischarmament

Cussegl federal e parlament refusan categoriamain quest'iniziativa. Desister da novs aviuns da cumbat fiss in pass cun grondas consequenzas vers ina Svizra senza protecciun. Igl n'è betg ina casualitad che la GSsA ha en mira ina da las pitgas principalas da nossa defensiun nazionala. L'acquist dals novs aviuns da cumbat è urgentamain necessari e finanzialmain supportabel. In «paus da ponderaziun» fin l'onn 2000 fiss sumegliant ad in autodischarmament. Il preventiv militar na vegn betg augmentà pervi da la cumpra dals Hornets. Questa cumpra vegn en noss temp da recessiun in mument adattà. Grazia a las fatschentas da cumpensaziun cun ils Stadis Unids èsi pussaivel da segirar millis plazzas da lavur en Svizra – radund 20 000 umens/onn. Per la Svizra datti la pussaivladad en ils Stadis Unids da sa participar a novs projects d'auta tecnologia.

Argumentes dal comité d'iniziativa

Ilis iniziants motiveschan lur iniziativa sco suonda:

«La cumpra dals 34 F/A-18 per 3,5 milliardas francs a memia chara, socialmain na supportabla ed ella impedescha in cumpromiss militar-politic – i dovra in paus da ponderaziun.

Paus da ponderaziun

Cun la crudada dal mir da Berlin l'onn 1989 s'è midada radicalmain la situaziun concernent la politica da segirezza: Il privel d'ina terza guerra mundiala atomara s'è sminuida massivamain. La guerra en la Jugoslavia d'antruras mussa che, en anteriurs pajais communists, l'armada fa guerra cunter l'atgna populaziun. L'inimi da quest'armada sa chatta en l'intern da ses anteriur imperi e na en auters pajais.

L'iniziativa «Per ina Svizra senza novs aviuns da cumbat» envida tuttas burgaisas e tuts burgais da desister per sis onns, fin il 1999, da cumprar novs aviuns da cumbat. Quest paus da ponderaziun correspunda a la durada media d'ina perioda d'examinaziun per la cumpra da novs aviuns da cumbat.

Il F/A-18 è vegnì examinà da militars svizzers per l'emprima giada il 1985, amez la guerra freida. Il cussegl federal n'è oz betg pli en il cas d'ans dir liantamain en consequenza da la nova situaziun mundiala, sch'il F/A-18 saja d'acquistar per defender l'indipendenza u sco pretsch d'entrada en in'allianza militar. En in mument da tanta intschertezza èsi convegnent da fixar in moratori – in paus da ponderaziun – concernent la politica da segirezza. (In tal paus ha la maioritad dals votants per exempel gia concludì per la politica atomara.)

In aviun memia char

Il F/A-18 è in aviun plurivalent. A quai correspunda er ses pretsch. 34 aviuns custan 3500 milliuns francs. Quai correspunda exactamain al manco en la cassa federala per il 1993.

Na supportabel per la politica sociala

Tar la cassa per dischoccupads èn annunziads 150 000 umans senza lavur. Gia 200 000 tschertgan lavur. La vegliadetgna d'AVS per las dunnas duai vegnir auzada sin 64 onns. L'AVS para d'esser segirada be fin l'onn 2010. Surtut a vista da quests vairs problems èsi strusch chapaivel da spender trais ed ina mesa milliardas francs per aviuns da cumbat. Sche quests raps vegnan impundids pli prudentamain, pudain nus dumagnar meglier las provocaziuns da noss dis. Ilis daners investads en secturs civils creeschjan ultra da quai bler dapli plazzas da lavur ch'il sustegn da manaschis d'armament tras il stadi.

Respect da las minoritads

Ilis 26 da november 1989 han passa in milliun Svizras e Svizzers vuschà per ina Svizra senz'armada. Il matg 1992 han passa in mez milliun suttascriit l'iniziativa «Per ina Svizra senza novs aviuns da cumbat». Il DFM ed il cussegl federal refusan da trair las consequenzas da quest fatg e da respectar la minoritad. L'acceptaziun da l'iniziativa «Per ina Svizra senza novs aviuns da cumbat» fiss per quest motiv nagut auter che la realisaziun dal cumpromiss militarpolitich che fiss stà da far gia daditg.»

Posiziun dal cussegl federal

L'acquist dals novs aviuns è urgent. A vista da la situaziun finanziaria sto la confederaziun er fixar prioritads tar l'armada. Il remplazzament dals aviuns antiquads è ina tala prioritad. Auters projects d'armament vegnan suspendids. Tuttas expensas militarass s'augmentan, quellass per la defensiun naziunala però betg. Malgra quai ha la cumpra dals 34 Hornets plaz en il preventiv militar regressiv. Auters pensums sco l'AVS u l'agricultura na ston betg vegnir reducids pervi da questa cumpra e las tagliass betg augmentadas. Il cussegl federal refusa l'iniziativa da la GSsA spezialmain per ils suandants motivs:

La defensiun dal spazi d'aria è ina necessitad absoluta

Gist da temps uschè instabils sco nus avain oz è in'armada pli necessaria che mai. Er en Svizra. Mintga pajais europeic ha in'armada, e nagin da quels che pensa da la dismetter. Tuts conflicts moderns mussan che l'arma aviatica è da muntada decisiva. Tgi che na dominescha betg il spazi d'aria è vulnerabel. La populaziun civila e las truppas sin terra èn las unfrendas. Gist qua exista ina largia en nossa defensiun. Quella sto vegnir serrada.

Remplazzar la quantidad tras qualitat

La tecnica sa sviluppa a moda sfrenada. L'armament sto per quest motiv adina vegnir adattà al svilup. Er l'abiltad da sa defender dovra ina cuntinuitad. La Svizra ha adina dà fadia da cumbinar e duvrar sistems moderns ensemen cun models pli vegls. Quai vala er per la modernisaziun da la protecziun da l'aria. La Svizra n'augmenta pia betg ses armament. Ella remplazza 130 Hunters da l'annada 1958 cun 34 Hornets F/A-18. Quai augmenta la valur da la flotta aviatica dals Mirages IIS e dals Tigers F-5. Quests aviuns profiteschan da l'electronica moderna (radar) dal Hornet. Uschia obtegna la Svizra ina defensiun da l'aria effizienta.

Expensas militarass regressivas

Tranter 1992 e 1996 s'augmentan las expensas totalas da la confederaziun realmain per la media da 3 pertschient per onn. Percunter sa reduceschan las expensas militarass malgra l'acquist dals 34 aviuns Hornet realmain per circa 2 pertschient.

Il Hornet F/A-18 è l'aviun ideal per noss pajais

Il Hornet F/A-18 è l'aviun ideal per noss pajais. Ultra d'autas qualitäts tecnicas stat el en ina relaziun optimala pertutgant custs e niz. El è il segund favuraivel aviun da chatscha sin il martga occidental. En cumparegliazion cun il F-16 ch'è medemamain vegnì examinà en Svizra, ha il Hornet clers avantatgs concernent pretsch/prestaziun. Auters aviuns bler pli chars (F-15, F-14, Rafale) n'en per motivs da custs insumma betg vegnids evaluads.

Il Hornet è in aviun cumprovà en blers tests.

Ils Americans han già costruì passa 1000 Hornets F7A-18. Ultra dals Stadis Unids s'en decis per quest aviun er il Canada, la Finlandia la Spagna, il Kuwait e l'Australia.

Ils 130 Hunters da noss'aviatica, che duain vegnir remplazzads dals Hornets, dateschan dal 1958.

Per memoria: il 1958 èn il «Fiat 500» ed il «Goggomobil» vegnids preschentads per la prima gia al Salun d'automobils a Geneva.

Il Hornet F/A-18 augmenta la valor dal Mirage è dal Tiger

Il Hornet F/A-18 è fitg movibel e lev da manevrar; quai è da grond avantatg per in pign pajais muntagnard. El disponsa d'ina gronda acceleraziun e munta en aut a moda remartgabila e quai reducescha la durada da la canera sin terra. Sia electronica è en avantatg vers il F-16, ses concurrent principal.

Il Hornet F/A-18 augmenta considerablmain la valor dal Mirage III S e dal Tiger F-5 da l'arma aviatica svizra. El po diriger, grazia a ses radar ultra-

modern, ils auters aviuns en spazis d'aria, manar quels là ed er als avertir d'armas teleguidadas da l'inimi. Cumplettada cun 34 F/A-18 garantisce la flotta aviatica svizra ina buna defensiun dal spazi d'aria da noss pajais.

Rachetas n'en betg in'alternativa valaivla empè d'aviuns

Ellas na pon ni observar, identifitgar ni avertir, mabain sulettamain vegnir sajettadas u na. Ultra da quai na permettian ellas betg ina sperta concentraziun locala.

Las alternativas n'en betg pli bunmartgadas

Tenor la veglia dals iniziants n'astgassen noss aviuns antiquads betg vegnir remplazzads en quest tschientaner. Sut questas cundiziuns stuess l'«Armada 95», pli movibla, desister d'ina protecziun da l'aria moderna. Per ch'ella pudess ademplir ses pensum, stuess ins dar la preferenza ad auters armaments. A lunga vista pudess quai vegnir fitg char. Quai che la GSsA vul, è ina ristga per la segirezza da la Svizra: in pass en direcziun autodischarmament. La resposta dal cussegl federal è NA.

Ni dapl taglias ni pli pitschnas rentas

La cumpra dal nov avion na chaschuna betg in augment da las taglias e na succeda betg sin donn e cust dad autras incumbensas sco las assicuranzas socialas, rentas, agricultura, subvenziuns, stipendis, perscrutaziun, sanadad publica e.u.v. Quest'acquisiziun po bleranz succeder en il rom dal preventiv militar ordinari da la confederaziun. Il departament federal militar è il sulet departament che n'ha dapi onns betg augmentà sias expensas. Il contrari: las expensas dal DFM s'èn reducidas cuntinuadamain. Il 1960 muntavan ellas a 32 pertschient dal total dallas expensas federalas ed il 1993 be anc a 12 pertschient. Dal 1990 fin il 1996 sa reduceschan las investiziuns per l'armament realmain per ina quarta.

Il DFM ha suspendi auters impurtants projects d'armaziun per pudair serrar la largia la pli privlusa da nossa defensiun naziunala cun la cumpra dals aviuns previs.

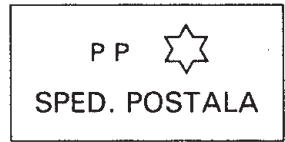
In mez pertschient dal preventiv federal

Ils 3495 milliuns francs approvads dal parlament per la cumpra dals 34 Hornets èn da pajar entaifer set onns. Calculà cun in temp da diever da radund 30 onns custan quests aviuns inclus il manteniment 170 milliuns francs per onn. Quai fa main ch'in mez pertschient da l'entir tegnaichasa federal. La protecziun da noss pajais vala segiramain quest'expensa.

Creaziun da numerusas plazzas da lavur

L'acquist dals novs aviuns militars porscha a l'industria svizra in volumen d'incaricas da lavur da radund 2,5 milliardas francs. Cun pli che 300 milliuns po ella sa participar directamain a la construcziun dals 34 Hornets. Ultra da quai obtegna noss'industria la pussaivladad da sa participar indirectamain a fatschentas en la dimensiun da passa 2 milliardas francs. Latiers vegnan impurtants impuls or dals Stadis Unids e novas relaziuns da fatschenta per noss'industria. Quai tut gida a mantegnair en Svizra millis plazzas da lavur durant radund in decenni.

Per tut quests motivs recumondan cussegl federal e parlament da dir NA a l'iniziativa dal pievel «per ina Svizra senza aviuns da cumbat.»

Spediziuns enavos a la
controlla d'abitants da
la vischnanca

Recumandaziun a votantas e votants

Il cussegl federal ed il parlament recumondan a votantas e votants per ils motivs allegads da vuschar ils 6 da zercladur 1993 sco suonda:

- **NA** a l'iniziativa dal pievel «40 plazzas d'armas bastan – protecziun da l'ambient er tar il militar»
- **NA** a l'iniziativa dal pievel «per ina Svizra senza aviuns da cumbat»